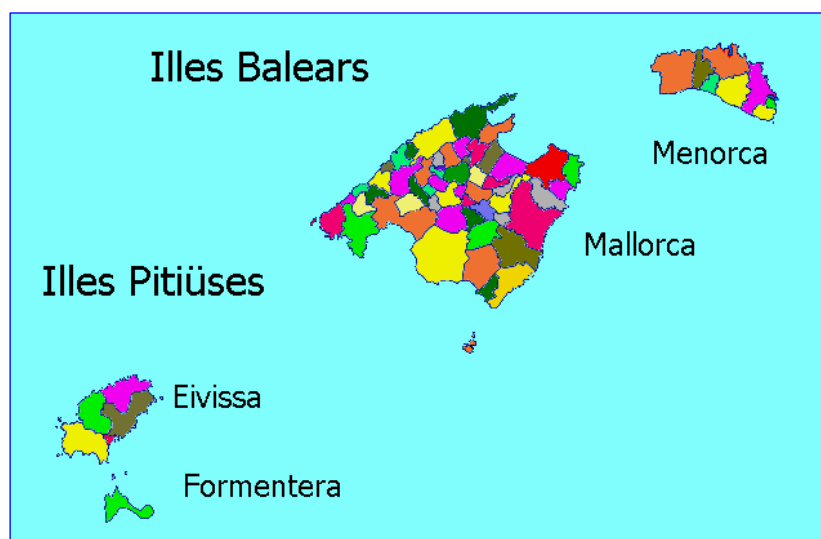

1. CONTEXT GEOGRÀFIC, DEMOGRÀFIC, LINGÜÍSTIC I ECONÒMIC.

1.1. La comunitat autònoma de les Illes Balears

Les Illes Balears són una de les desset comunitats autònomes de l'estat espanyol, d'ençà que fou aprovat el seu Estatut d'Autonomia l'1 de març de 1983. Situada a la Mediterrània occidental, està formada per dos grans arxipèlags:

- Les illes Balears: Mallorca, Menorca i illots sense població fixa.
- Les illes Pitiüses: Eivissa i Formentera i illots sense població fixa.

L'Estatut d'Autonomia, d'acord amb la tradició històrica, va fer de Palma la capital de la comunitat autònoma uniprovincial.

Institucions polítiques, administratives i judicials	
De les Illes Balears	De cada illa
Govern	
Parlament	
Tribunal Superior de Justícia	Consell de Mallorca
Audiència Provincial	Consell de Menorca
Delegació del Govern Central	Consell d'Eivissa
Administració Perifèrica de l'Estat	Consell de Formentera

Les Illes Balears compten amb 67 municipis, dels quals 53 són a Mallorca, 8 a Menorca, 5 a Eivissa i 1 a Formentera. No existeix una estructura comarcal institucionalitzada, tot i això diversos ajuntaments han mancomunat determinats serveis públics i és així com s'han constituït la Mancomunitat del Pla de Mallorca (amb seu a Petra), la Mancomunitat des Raiguer (Binissalem), la Mancomunitat Sud (Santanyi), la Mancomunitat de Tramuntana (Esporles), la Mancomunitat de Migjorn (Campos) i la Mancomunitat Nord (Muro).

1.2 Superfície i població.²

SUPERFÍCIE DE LES ILLES BALEARS		
Illa	km²	% del total
Mallorca	3.640,16	72,61
Menorca	701,84	14,00
Eivissa	541,22	10,80
Formentera	82,08	1,64
Altres illes i illots	48,07	0,96
Total Illes Balears	5.013	100,00

DADES DE POBLACIÓ (2007)					
	Superfície km²	Població	Densitat hab/km²	Població estrangera	% població estrangera
Espanya	506.210	45.200.737	89	4.519.554	10,00
Illes Balears	3.640,16	1.030.650	283	190.170	18,45

La superfície de les Illes Balears, que és de 5.014 km², representa el 0,99% de la superfície de tot l'estat. La població total (2007) era d'1.030.650 habitants (517.593 homes i 513.057 dones), mentre que la de l'estat era de 45.200.737 habitants (22.339.962 homes i 22.860.775 dones), per la qual cosa el percentatge de població que representen les Illes Balears respecte al conjunt de l'estat és de 2,26%.

La densitat relativa de població és de 283 hab/km² i la de l'estat és de 89 hab/km².

² Elaboració pròpia a partir de les dades obtingudes de l'Institut Nacional de Estadística.

1.2.1 Evolució de la població.³

EVOLUCIÓ DE LA POBLACIÓ DE LES ILLES BALEARS (2000-2007)	
2000	836.564
2001	861.463
2002	889.542
2003	919.047
2004	944.886
2005	971.779
2006	998.054
2007	1.030.650

En el període 2000-2007 la població de les Illes Balears augmentà de 194.086 habitants, quantitat que representa un increment del 23,20%. L'augment de la població ha estat progressiu i constant pels factors de creixement vegetatiu i, sobretot, per la immigració.

EVOLUCIÓ DE LA POBLACIÓ A CADA ILLA (2000-2007)			
Illa	Població 2000	Població 2007	Diferència %
Mallorca	677.014	814.275	20,27
Menorca	72.716	90.235	24,09
Eivissa	89.611	117.698	31,34
Formentera	6.289	8.442	34,23
Illes Balears	836.564	1.030.650	23,20

Per illes, l'augment més significatiu en el període 2000-2007 correspon a les illes d'Eivissa i Formentera, seguides de Menorca i, per sota de la mitjana, Mallorca. Aquest augment tan significatiu de la població no ha anat acompanyat d'una adaptació dels serveis públics i de les infraestructures a les noves necessitats. En política educativa, aquest augment ha tingut incidència en la xarxa de centres escolars i ha provocat, com a conseqüència, la creació de nous centres o l'ampliació d'altres existents, tot i que no cobreixen la totalitat de les necessitats.

NOMBRE DE MUNICIPIS DE LES ILLES BALEARS SEGONS LA SEVA POBLACIÓ					
	Mallorca	Menorca	Eivissa	Formentera	Total
Menys de 10.000	37	6	1	1	45

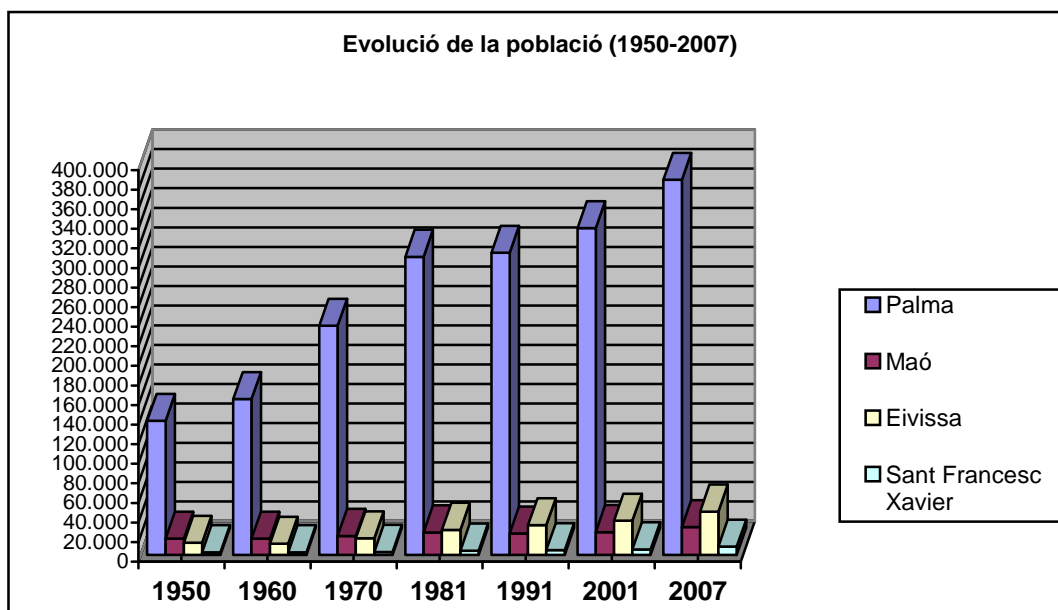
³ Elaboració pròpia a partir de les dades obtingudes de l'Institut Nacional de Estadística.

De 10.001 a 20.000	10	0	1	0	11
De 20.001 a 30.000	1	2	2	0	5
De 30.001 a 40.000	3	0	0	0	3
De 40.001 a 50.000	1	0	1	0	2
Més de 50.000	1	0	0	0	1
Total	53	8	5	1	67

Prenent com a referència els municipis de més de 20.001 habitants, els de Mallorca concentren el 69% de la població total de l'illa, els de Menorca el 62% i els d'Eivissa el 71%. En el seu conjunt, aquests municipis concentren el 68% de la població total de les Illes Balears i això afecta el desplegament dels serveis públics i els plans de desenvolupament d'infraestructures.

EVOLUCIÓ DE LA POBLACIÓ DELS MUNICIPIS MÉS GRANS DE CADA ILLA EN ELS DARRERS 50 ANYS				
Any	Palma	Maó	Eivissa	Sant Francesc Xavier
1950	136.814	16.547	12.283	2.657
1960	159.064	16.619	11.259	2.671
1970	234.098	19.279	16.943	2.965
1981	304.422	22.926	25.489	4.209
1991	308.616	21.814	30.376	4.760
2001	333.801	23.315	34.826	5.553
2007	383.107	28.284	44.114	8.442

Els augments de població dels municipis més grans de cada illa són espectaculars, anant del 70,93% de Maó, fins al 259,15 d'Eivissa, passant pel 180,02% de Palma i el 217,73% de Sant Francesc Xavier.

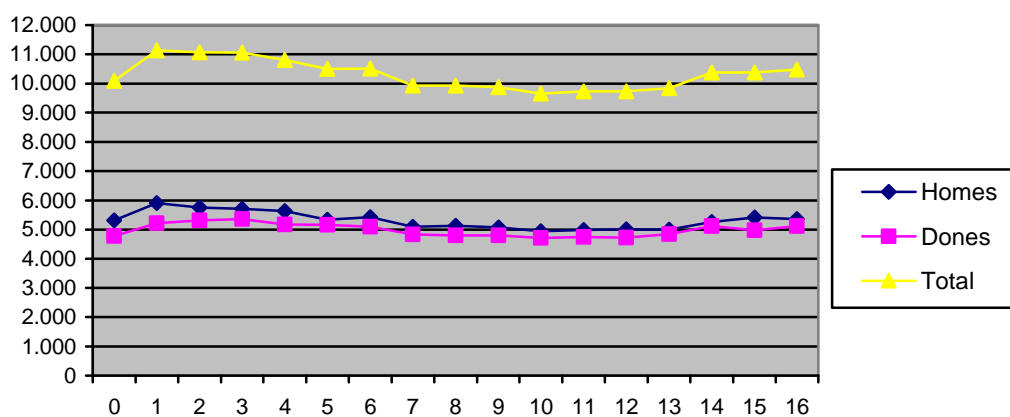
L'augment de la població ha estat molt significatiu a tots els municipis de les Illes Balears, però aquest no és un fenomen nou. Dels anys 50 ençà, l'augment de la població del conjunt de les illes ha estat un fet permanent, tant pel creixement vegetatiu com, especialment, pels fluxos migratoris que, atrets per l'oferta de treball en el sector de l'obra pública (els anys 40 i 50), de la indústria turística (els darrers anys de la dècada dels 50 i, sobretot, en la dels 60) i del sector de la construcció (els anys 90).

CREIXEMENT DE LA POBLACIÓ			
	Fills per dona	Taxa de natalitat (x 1000)	Taxa de mortalitat (x 1000)
Espanya	1,35	10,8	8,9
Illes Balears	1,34	11,2	7,6

POBLACIÓ DE LES ILLES BALEARS DE 0 A 16 ANYS (2007)			
Edat	Homes	Dones	Total
0	5.315	4.782	10.097
1	5.912	5.222	11.134
2	5.754	5.320	11.074
3	5.706	5.357	11.063
4	5.632	5.172	10.804
5	5.336	5.165	10.501
6	5.422	5.093	10.515
7	5.100	4.830	9.930
8	5.130	4.800	9.930
9	5.079	4.801	9.880
10	4.948	4.713	9.661
11	4.990	4.751	9.741
12	5.009	4.724	9.733
13	5.000	4.849	9.849
14	5.267	5.116	10.383
15	5.414	4.972	10.386
16	5.361	5.117	10.478

La taula reflecteix la població situada en el tram d'edat de 0 a 16 anys, que correspondria a les dues etapes d'educació infantil, primària i secundària obligatòria. Tal i com es pot observar, hi ha un descens de la població en el tram d'edat entre els 7 i els 13 anys, que previsiblement es pot recuperar a curt termini.

Població de les Illes Balears de 0 a 16 anys (2007)

Comparant els índexs de natalitat i mortaldat de les Illes Balears amb l'estat espanyol, el nombre de fills per dona és gairebé el mateix. L'índex de natalitat és lleugerament superior (+0,4), mentre que el de mortaldat és significativament inferior (-1,3), entre altres motius perquè ha augmentat l'esperança de vida. L'augment de l'índex de natalitat ve determinat, sens dubte, per efecte de la immigració. Les dades globals indiquen un evident envelliment de la població.

MOVIMENTS MIGRATORIS: ALTES I BAIXES				
	Mallorca	Menorca	Pitiüses	Total
Internes de les Illes Balears				
Altes	24.308	2.044	3.750	30.102
Baixes	24.105	2.174	3.823	30.102
Balanç	203	-130	-73	0
D'altres comunitats autònomes				
Altes	15.011	3.232	5.354	23.597
Baixes	13.165	2.763	3.957	19.885
Balanç	1.846	469	1.397	3.712
De l'estranger				
Altes	23.471	1.824	4.349	29.644
Baixes	2.481	184	207	2.872
Balanç	20.990	1.640	4.142	26.772
Balanç total	23.039	1.979	5.466	30.484

Font: Institut Balear d'Estadística.

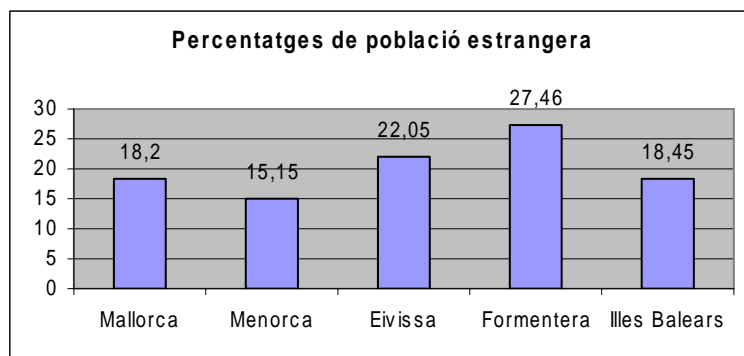
El saldo migratori és positiu a totes les Illes Balears, corresponent, en xifres absolutes, el 75,5% a Mallorca, el 17,9% a les Pitiüses i el 6,5% a Menorca.

El percentatge que suposen aquests saldos migratoris respecte de la població de cada territori és del 4,3 a les Pitiüses, el 2,8% a Mallorca i el 2,1 a Menorca.

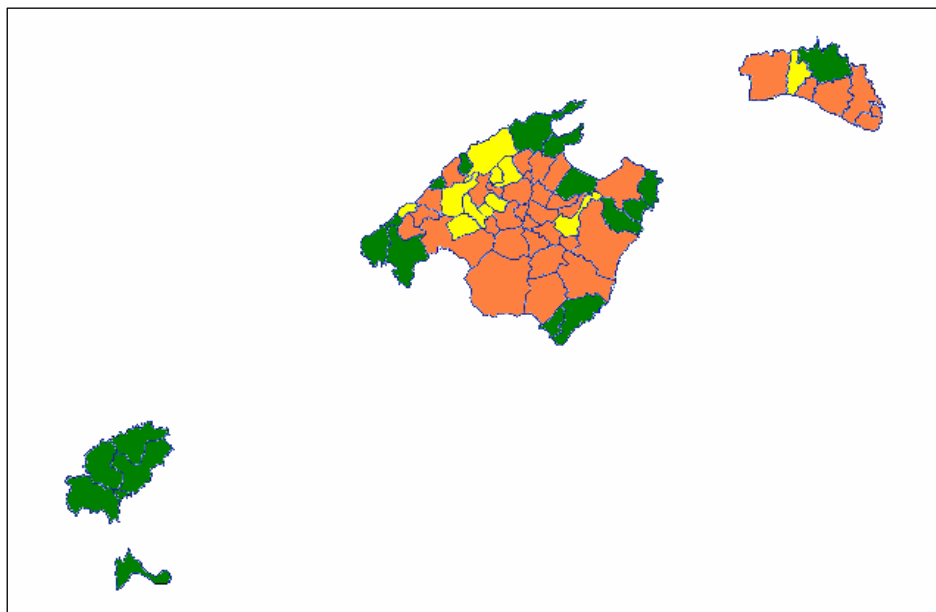
1.2.2 Població estrangera.⁴

CENS DE POBLACIÓ ESTRANGERA DE LES ILLES BALEARS			
Cens 2007	Població	Població estrangera	% de població estrangera
Mallorca	814.275	148.233	18,20
Menorca	90.235	13.672	15,15
Eivissa	117.698	25.947	22,05
Formentera	8.442	2.318	27,46
Total	1.030.650	190.170	18,45

⁴ Elaboració pròpia a partir de les dades obtingudes de l'Institut Nacional de Estadística.

PERCENTATGE DE POBLACIÓ ESTRANGERA PER MUNICIPIS					
Mallorca					
Alaró	16.44	Alcúdia	28.78	Algaida	13.12
Andratx	32.12	Ariany	14.26	Artà	14.26
Banyalbufar	8.29	Binissalem	8.34	Búger	15.72
Bunyola	9.50	Calvià	32.05	Campanet	13.58
Campos	18.24	Capdepera	26.84	Consell	7.53
Costitx	12.00	Deià	35.93	Escorca	5.17
Esporles	10.47	Estellencs	20.94	Felanitx	18.26
Fornalutx	22.71	Inca	10.22	Lloret	16.32
Lloseta	10.90	Llubí	11.84	Llucmajor	18.49
Manacor	17.49	Mancor	8.19	Maria	16.08
Marratxí	4.48	Montuïri	15.04	Muro	14.62
Palma	16.85	Petra	9.40	Pollença	24.01
Porreres	18.80	Sa Pobla	19.30	Puigpunyent	19.68
Sencelles	12.67	Sant Joan	14.90	Sant Llorenç	28.91
Santa Eugènia	16.18	Santa Margalida	24.34	Santa Maria	8.05
Santanyí	29.70	Selva	8.08	Ses Salines	27.71
Sineu	15.00	Sóller	16.96	Son Servera	21.71
Valldemossa	14.87	Vilafranca	11.08		
Menorca					
Alaior	16.95	Es Castell	17.64	Ciutadella	11.41
Ferrieres	06.88	Maó	16.15	Es Mercadal	26.04
Es Migjorn Gran	17.52	Sant Lluís	18.66		
Eivissa					
Vila d'Eivissa	21.44	Sant Antoni de P.	21.34	St. Josep de la T.	21.51
Sant Joan de L.	29.26	Santa Eulàlia del R	22.51		
Formentera					
Sant Francesc X.	27.45				

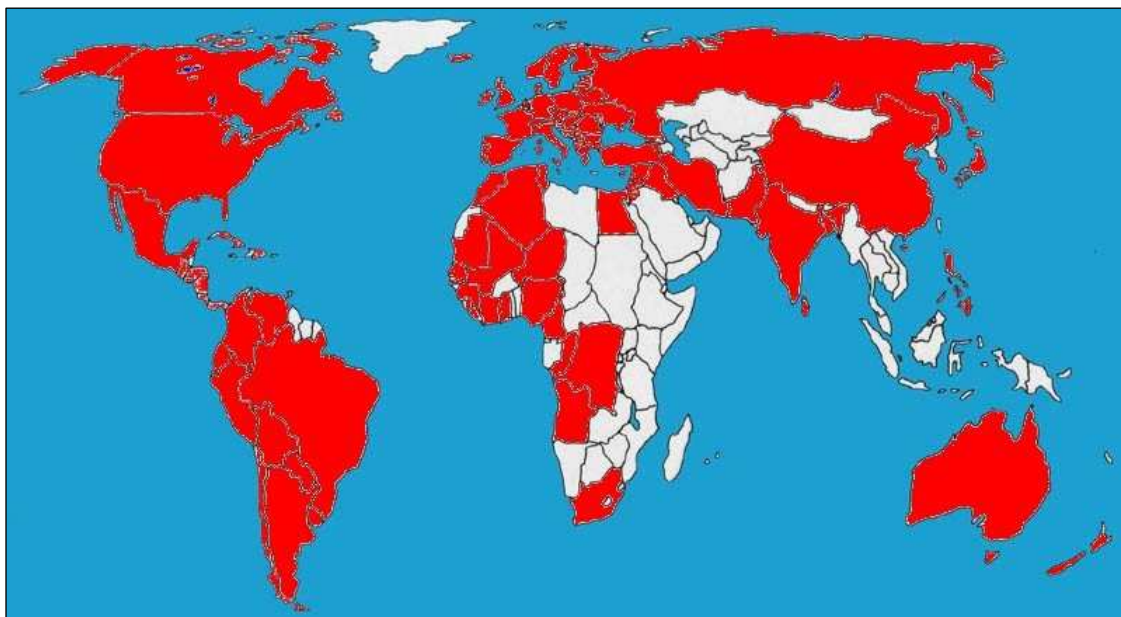

Distribució geogràfica de la densitat de població estrangera per municipis

	< 10% de la població del municipi
	Del 10 al 20% id.
	> 20% id.

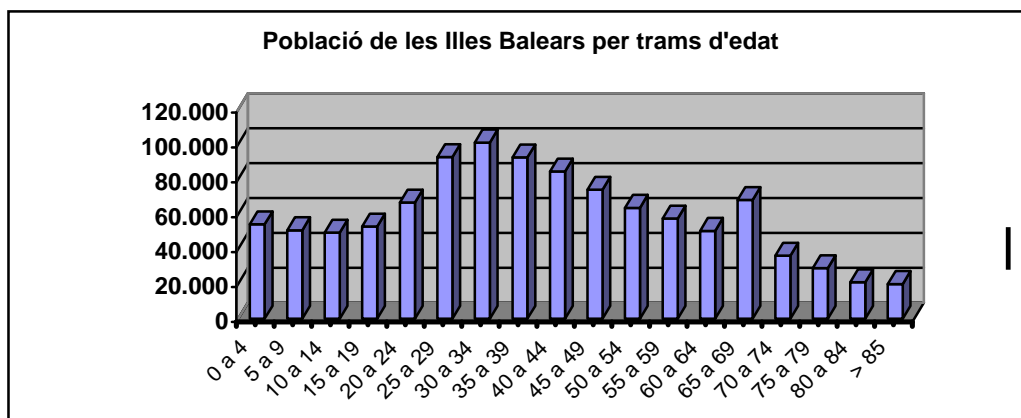
ORIGEN DE LA POBLACIÓ ESTRANGERA RESIDENT A LES ILLES BALEARS		
Continent	Nombre	%
Europa (UE)	92.287	48,53
Europa (no UE)	4.635	2,44
Àsia	5.339	2,81
Amèrica del Nord	1.275	0,67
Amèrica Central	3.849	2,02
Amèrica del Sud	58.999	31,02
Àfrica	23.589	12,40
Oceania	67	0,04
Total	190.170	100,00

La població estrangera establerta a les Illes Balears és majoritàriament europea, seguida de l'americana (especialment de països llatinoamericans), africana, asiàtica i, molt minoritària, d'Oceania. La majoria no parla espanyol ni cap altra llengua romànica, per la qual cosa la seva integració lingüística pot resultar difícil i complicada.

Països d'origen de la població estrangera de les Illes Balears**1.2.3 Població per edat.⁵**

POBLACIÓ DE LES ILLES BALEARS PER TRAMS D'EDAT					
0 a 4	54.172	30 a 34	100.964	60 a 64	50.368
5 a 9	50.756	35 a 39	92.508	65 a 69	68.048
10 a 14	49.367	40 a 44	84.419	70 a 74	36.146
15 a 19	52.902	45 a 49	73.894	75 a 79	29.035
20 a 24	66.618	50 a 54	63.603	80 a 84	20.887
25 a 29	92.603	55 a 59	57.422	< 85	19.938

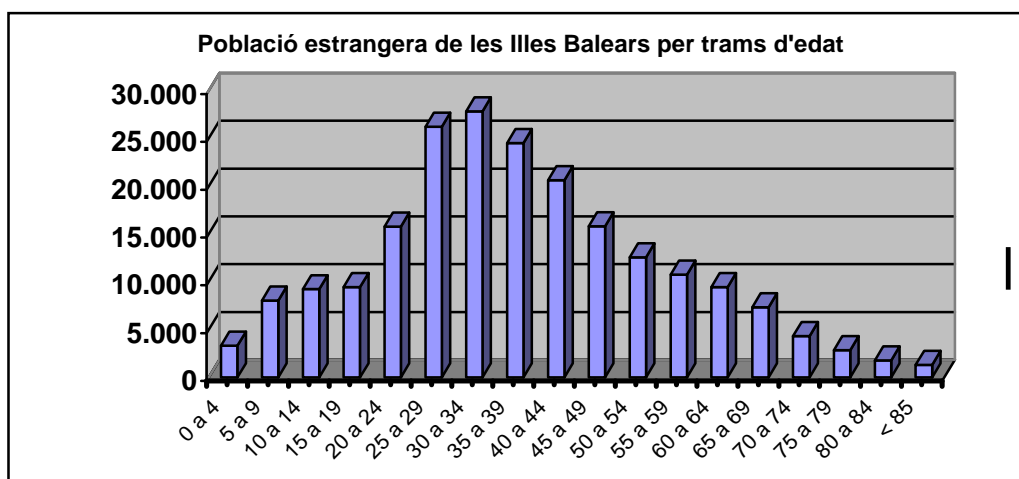
⁵ Elaboració pròpia a partir de les dades obtingudes de l'Institut Nacional de Estadística.

La població de les Illes Balears està en una situació d'un cert equilibri, amb un augment significatiu de la població jove situada entre els 0 i els 24 anys, trobant cims de població significatius entre els 25 i els 49 anys. Crida fortament l'atenció el repunt en el tram d'edat entre els 65 i els 69 anys, que pot atribuir-se a la millora dels serveis sanitaris i socials (que incideix en l'envelliment de la població), i a l'arribada de població estrangera jubilada procedent, especialment, de països de la UE.

POBLACIÓ NASCUDA A L'ESTRANGER PER TRAMS D'EDAT⁶				
	< de 16 anys	De 16 a 64 anys	> de 65 anys	Total
Homes	12.474	67.634	6.325	86.433
Dones	11.602	63.606	6.110	81.318
Total	24.076	131.240	12.435	167.751

No es poden fer comparacions amb les dades de la població nascuda a l'estranger amb les de la població nascuda o resident en el territori perquè les seves situacions són diferents. En molts casos, tal i com ho demostren les dades, una part important de la població està situada en el tram entre els 25 i els 44 anys, que han arribat a les Illes Balears amb la intenció de treballar però sense acompanyament familiar. Es pot constatar que és poc significatiu el percentatge de població de més de 70 anys. Quant a la població en edat escolar, no és proporcional a la població total, però segueix el cànon de creixement a partir dels 5 anys fins als 14, essent molt inferior dels 0 als 4 anys, i destacant l'augment dels 20 als 24 anys per motius, evidentment, laborals.

COMPARACIÓ DE LA POBLACIÓ RESIDENT AMB L'ESTRANGERA DE 0 A 19 ANYS A LES ILLES BALEARS					
Trams d'edat	Resident		Estrangera		Total
	Població	%	Població	%	
0 a 4 anys	54.172	86,78	8.256	13,22	62.428
5 a 9 anys	50.756	85,99	8.270	14,01	59.026
10 a 14 anys	49.367	85,27	8.526	14,73	57.893
15 a 19 anys	52.902	86,03	8.588	13,97	61.490
Total	207.197	86,03	33.640	13,97	240.837

Les Illes Balears continuen la línia de creixement demogràfic iniciat en la dècada dels 60, influïda per l'oferta d'ocupació en el sector de serveis, especialment en l'hoteleria. Les taxes de creixement se situen al llarg del període per sobre de la mitjana estatal i fins i tot n'ocupen durant un llarg període la posició capdavantera

El creixement de la població de les Illes Balears és el resultat dels signes positius tant del creixement vegetatiu com del balanç migratori. La taxa de creixement vegetatiu (balanç entre naixements i defuncions sobre el total de la població) assoleix un valor de 3,86 per mil (quedant molt per sobre de la mitjana de l'estat, que sols arriba al 2,49 per mil) essent una de les mes elevades de tot l'estat.

Els intensos fluxos immigratoris provoquen el rejuveniment general de la població de l'arxipèlag i també, de manera més accentuada, de la dels grups potencialment actius. La població activa (situada entre 16 i 64 anys) se situa en el 70,14%. No obstant això, les taxes d'envelliment (86,34%) i de sobreenvelliment (11,87%) continuen augmentant per l'increment de l'esperança de vida, assolit gràcies a les millores en els serveis sanitaris, així com en els hàbits de vida saludable i d'activitat personal i social que desenvolupen les persones de la tercera edat.

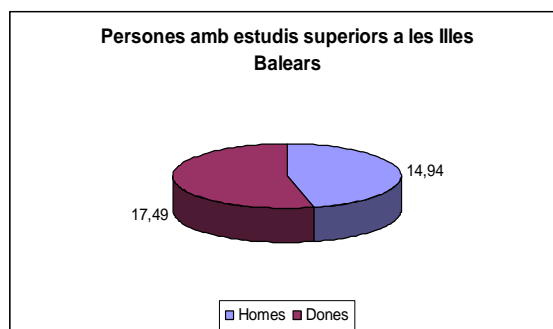
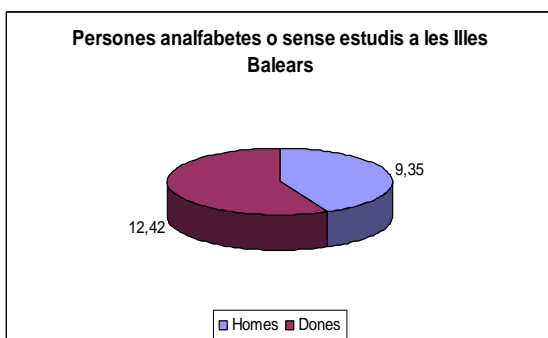
1.3 Nivell d'estudis de la població adulta.⁷

PERCENTATGE DE NIVELL D'ESTUDIS DE PERSONES MAJORS DE 16 ANYS (2005)		
Comunitat autònoma	Sense estudis	Estudis superiors
Andalusia	18,05	17,69
Aragó	8,08	22,68
Astúries	9,60	23,48
Illes Balears	10,90	16,22

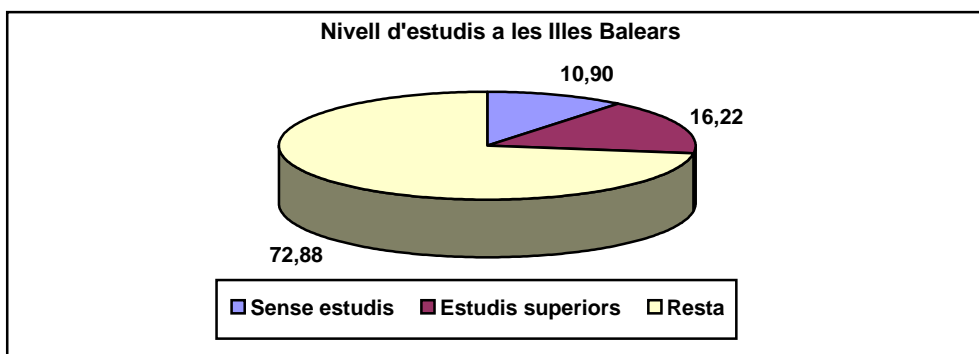
⁶ Font: Instituto Nacional de Estadística.

⁷ Elaboració pròpia a partir de les dades obtingudes de l'Instituto Nacional de Estadística.

Canàries	14,79	19,75
Cantàbria	5,94	23,61
Castella i Lleó	7,51	20,87
Castella-La Manxa	20,22	15,11
Catalunya	11,67	23,08
Extremadura	21,72	15,34
Galícia	13,94	20,55
La Rioja	5,38	23,08
Madrid	7,74	29,41
Múrcia	17,16	18,14
Navarra	4,90	28,67
País Basc	3,96	32,58
València	12,80	20,60
Promig	12,42	22,01

El percentatge de població sense estudis a les Illes Balears és inferior al de la mitjana estatal, però també està per sota la mitjana el percentatge de població que té estudis superiors, essent la nostra comunitat, respecte a la segona dada, una de les darreres de l'estat espanyol.

PERCENTATGE DE NIVELL D'ESTUDIS DE PERSONES MAJORS DE 16 ANYS (ILLES BALEARS)			
(2005)	Homes	Dones	Total
Sense estudis	9,35	12,42	10,90
Estudis superiors	14,94	17,49	16,22

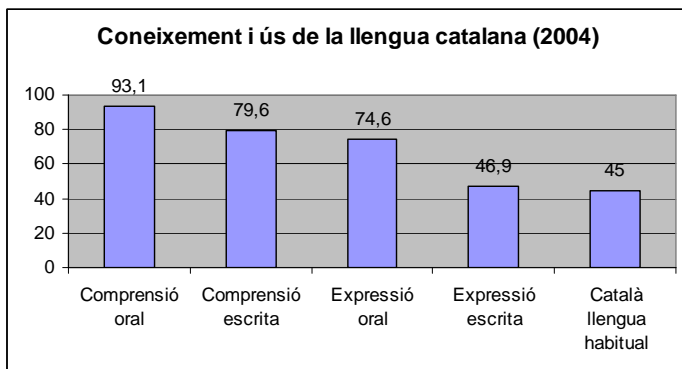
1.4 Situació de la llengua catalana.⁸

NIVELLS DE COMPETÈNCIA EN LLENGUA CATALANA					
		Comprensió		Expressió	
		Oral	Escrita	Oral	Escrita
Sexe	Homes	93,2%	80,2%	74,1%	45,7%
	Dones	92,9%	79,1%	75,2%	48,0%
Grups d'edat	De 15 a 29 anys	93,2%	89,8%	80,1%	77,4%
	De 30 a 44 anys	94,8%	82,9%	72,3%	49,5%
	De 45 a 64 anys	92,0%	73,7%	69,1%	27,3%
	> de 65 anys	91,4%	66,6%	78,8%	24,1%
Promig Illes Balears⁹		93,1%	79,6%	74,6%	46,9%

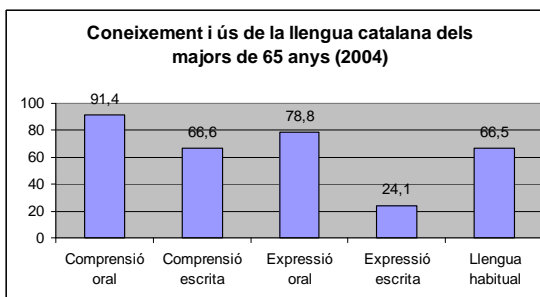
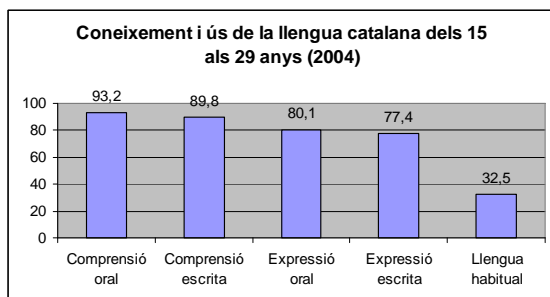
POBLACIÓ QUE FA SERVIR HABITUALMENT LA LLENGUA CATALANA		
Sexe	Homes	44,2%
	Dones	45,8%
Grups d'edat	De 15 a 29 anys	32,5%
	De 30 a 44 anys	42,7%
	De 45 a 64 anys	46,9%
	> de 65 anys	66,5%
Promig Illes Balears		45,0%

⁸ Elaboració pròpia a partir de les dades obtingudes de l'Enquesta d'usos lingüístics a les Illes Balears 2004. Generalitat de Catalunya i Govern de les Illes Balears.

⁹ No s'ha trobat informació relativa a cada illa.

A les Illes Balears són llengües oficials el català i el castellà, d'acord amb el que estableix l'Estatut d'Autonomia. La situació sociolingüística ha desembocat en un bilingüisme unidireccional favorable al castellà, de tal manera que, si bé la major part dels habitants entén ambdues llengües, el bilingüisme actiu sols és practicat pels catalanoparlants.

Quant als percentatges de comprensió oral i escrita i expressió oral i escrita, són superiors en el tram dels 15 als 29 anys en comparació amb els altres trams d'edat, fet que sens dubte ve provocat perquè aquestes persones han pogut aprendre lecto-escritura en català a l'escola, mentre els més grans de 25 anys no van comptar amb aquesta oportunitat i, en tot cas, van haver d'aprendre lectura i escriptura en llengua catalana fora de l'ensenyament obligatori.

Tanmateix, comparant el quadre de la llengua habitual amb el d'expressió oral, les dades indiquen que si bé un 74,6% de la població sap expressar-se en català, sols un 45% ho fa habitualment.

1.5 Dades econòmiques.¹⁰

TAXA (%) D'OCUPACIÓ PER SECTORS (2006)				
Sectors	Mallorca	Menorca	Eivissa	Formentera
Agricultura, ramaderia i pesca	2	3	2	4
Indústria	6	14	5	4
Construcció	16	20	19	24
Serveis no turístics ¹¹	34	29	33	30
Serveis turístics	19	15	22	26
Energia	1	1	0	0
Serveis no mercat	5	6	4	7
Serveis mixts	17	13	15	5
Totals	100	100	100	100

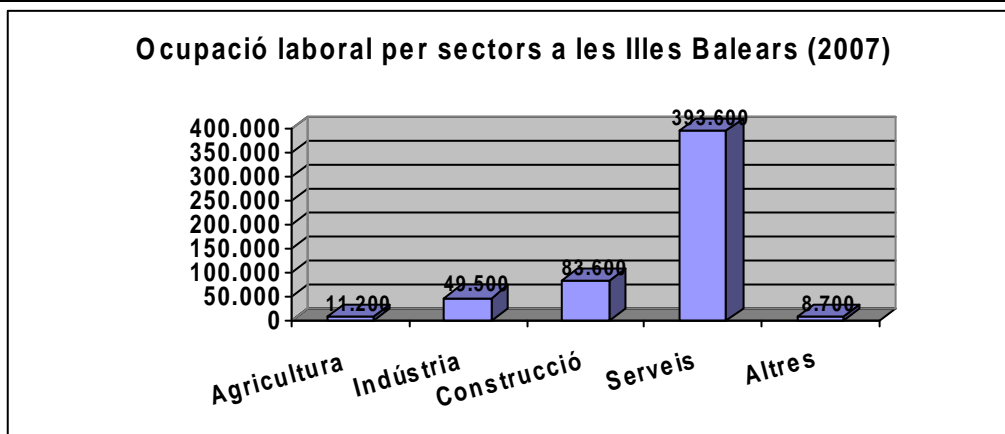
La taxa d'atur (2007) a Espanya era del 8,5% i a les Illes Balears del 6,5%. El percentatge de població estrangera afiliada a la seguretat social era del 39,57% a les Illes Balears i del 45,99% a Espanya, que representaven 75.263 i 2.078.714 treballadors, respectivament.

Fa dècades que el fenomen econòmic del turisme modificà radicalment l'estructura econòmica de les Illes Balears. En l'actualitat més d'un 70% de la població treballa en el sector de serveis. L'extraordinari desenvolupament del sector turístic ha produït l'abandonament del sector primari i, en determinades indústries, del secundari. A partir dels anys 50 del segle passat, l'agricultura passà d'ocupar el 40% de la població activa a sols el 2,7% de l'actualitat. La necessitat de mà d'obra en el sector terciari ocasionà un corrent migratori de les zones rurals a les urbanes i turístiques. La rendibilitat de les activitats turística i constructora provocà en els municipis turístics, situats a la costa, la descompensació dels recursos econòmics respecte dels municipis de l'interior. Aquesta descompensació afectà també el creixement demogràfic, el desenvolupament econòmic i urbanístic, i la dotació de serveis públics. Aquesta és la causa principal de l'empobriment productiu dels municipis agrícoles i industrials front als turístics, que finalment es traduí en un seriós desequilibri de la distribució de la població, de l'activitat econòmica, de la riquesa i dels serveis públics. L'estacionalitat del sector turístic suposa que pràcticament dos terços de la seva població assalariada sigui eventual, amb totes les repercussions econòmiques, socials i educatives que això suposa.

¹⁰ Elaboració pròpia a partir de les dades obtingudes de l'Institut Balear d'Estadística i de l'Institut Nacional d'Estadística.

¹¹ Comunicacions, comerç, finances, entitats de crèdit i d'estalvi, sanitat, ensenyament, administració, assegurances, informàtica i altres..

POBLACIÓ ACTIVA PER SECTORS ECONÒMICS (1997-2007)					
	Agricultura	Indústria	Construcció	Serveis	No hi consta
1997	7.000	40.775	40.500	253.950	12.775
1998	7.900	38.675	41.000	263.400	13.350
1999	9.125	45.200	46.000	268.350	10.200
2000	8.075	40.825	59.075	292.100	7.150
2001	8.125	38.975	68.425	299.375	3.875
2002	8.300	38.550	70.850	325.625	6.250
2003	9.175	41.350	67.850	348.250	9.575
2004	10.175	41.500	74.725	359.900	7.525
2005	9.700	39.975	76.425	365.475	12.825
2006	9.300	42.525	76.700	392.875	8.800
2007	11.200	49.500	83.600	393.600	8.700

TAXA (%) D'OCUPACIÓ I ATUR (2007)	Ocupació	Atur
Illes Balears	62,8	4,6
Espanya	54,4	8,0

Els índexs d'ocupació i d'atur de l'any 2007 van ser inferiors al promig de l'estat, gràcies a la tradicional oferta de treball temporal en el sector turístic i a la intensa activitat –pública i privada- del de la construcció.

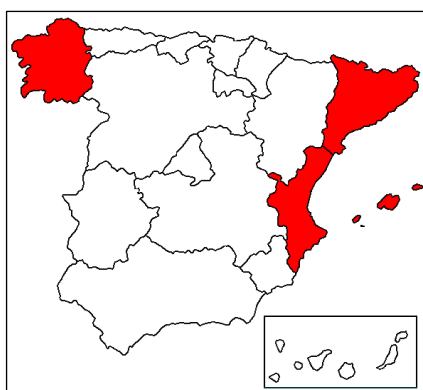
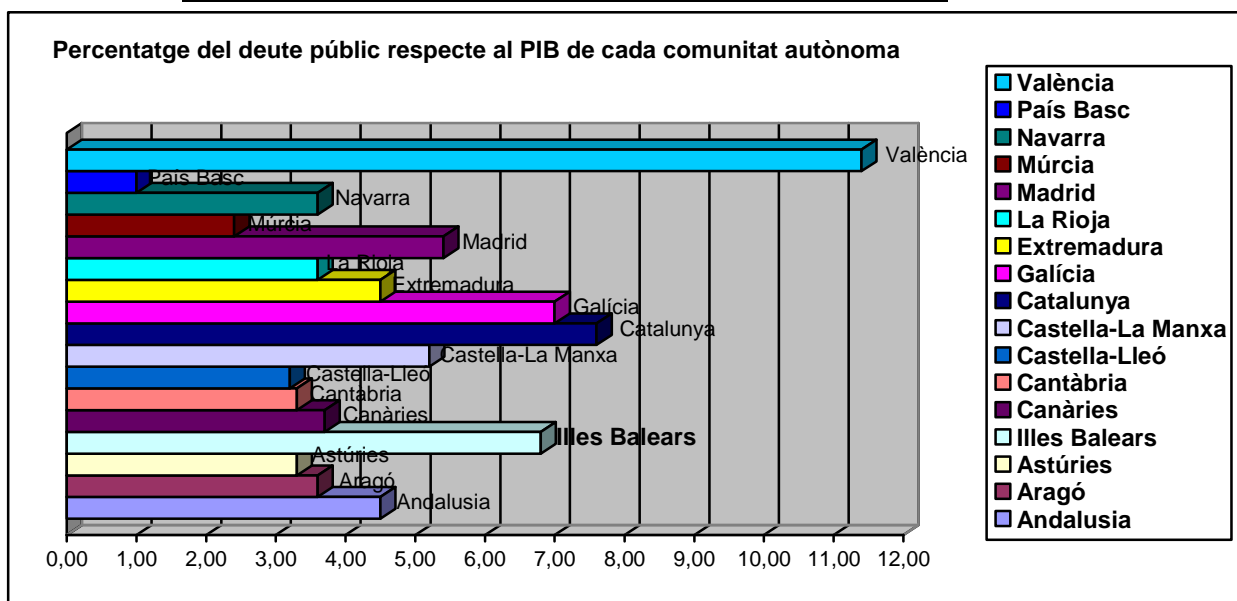
PIB % (2007)			
Zona euro	2,6		
Espanya	3,3		
Illes Balears	2,4	Mallorca	3,2
		Menorca	1,4
		Pitiüses	2,7

El PIB del 2007 en el conjunt de les Illes Balears va ser proper al de la mitjana de la zona euro i inferior en gairebé un punt respecte del promig del conjunt de l'estat. Les Illes Balears ocuparen el 4t lloc en el rànquing de PIB per càpita en el conjunt de les comunitats autònomes, tot i ésser el turisme gairebé l'únic motor de l'economia, acompanyat conjunturalment de l'activitat constructora. Observant el PIB de cada illa, el de Mallorca és molt proper a l'estatal, mentre queden a certa distància el de les Pitiüses (on l'activitat econòmica està centrada en el turisme) i Menorca, on el turisme té menys pes específic en la seva activitat econòmica.

Tanmateix, en el repartiment del PIB per illes es veuen clarament les aportacions de Mallorca i les Pitiüses per efecte dels sectors turístic i de la construcció, efecte que no es produeix a Menorca.

La taxa de creixement de l'economia espanyola el 2007 va ser del 3,3%, mentre que a les Illes Balears va ser del 2,3%, la menor de tot l'estat, tot i l'empenta del sector de la construcció, especialment a Mallorca i a Eivissa.

ÍNDEX DELS PREUS DE CONSUM I PIB PER CÀPITA		
	IPC	PIB per càpita
Estat	3.5	22.152
Illes Balears	3.5	24.456

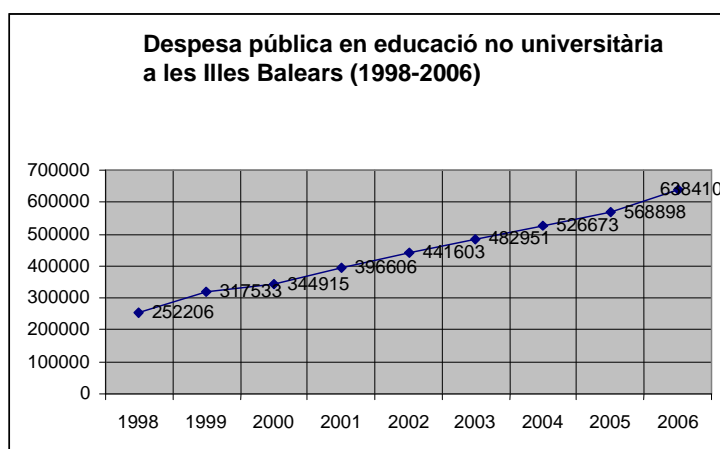

Comunitats autònomes que superen el promig estatal de percentatge d'endeutament per PIB

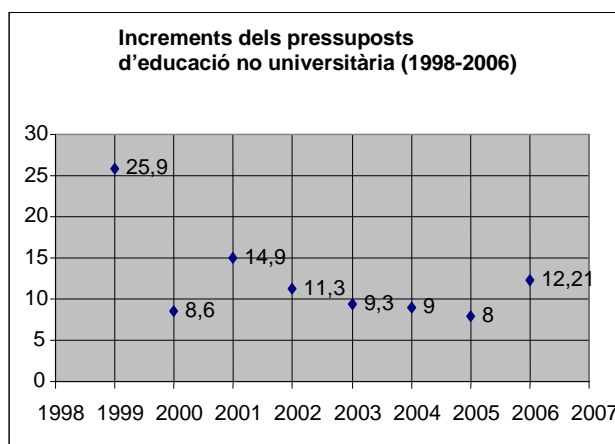
1.6 La despesa pública en educació.

1.6.1 Illes Balears.

EVOLUCIÓ DE LA DESPESA PÚBLICA EN EDUCACIÓ NO UNIVERSITÀRIA A LES ILLES BALEARS (en milions d'€) DEL 1998 AL 2006. ¹²	
1998	252.206
1999	317.533
2000	344.915
2001	396.606
2002	441.603
2003	482.951
2004	526.673
2005	568.898
2006	638.410

¹² Elaboració pròpia a partir de les dades obtingudes a Ministerio de Educación, Política Educativa y Deportes. Estadísticas, que només inclouen els doblers invertits per la Conselleria d'Educació i Cultura del Govern de les Illes Balears.

En el primer exercici, després d'assumir les transferències, els pressuposts de les Illes Balears en educació no universitària experimentaren un augment extraordinari del 25,9%. En exercicis posteriors aquest augment no va ésser tan important, però cal assenyalar el del 2001 amb un 14%.

DESPESES DE LA CONSELLERIA D'EDUCACIÓ I CULTURA (PER CAPÍTOLS)¹³		
Capítols	2006	2007
1. Despeses de personal	408.248.954	428.153.365
2. Despeses corrents en béns i serveis	19.587.403	23.239.700
3. Despeses financeres	245.235	294.350
4. Transferències corrents	199.573.253	210.864.235
6. Inversions reals.	20.561.700	26.165.370
7. Transferències de capital	5.839.688	6.223.280
Total Conselleria d'Educació i Cultura	654.056.233	694.940.300
Total pressuposts de la comunitat autònoma	2.713.974.461	2.894.384.596

Els pressuposts generals de la comunitat autònoma experimentaren, el 2007, una pujada del 6,25% respecte de l'exercici 2006. Els pressuposts de la Conselleria d'Educació i Cultura corresponents al 2007 experimentaren una pujada del 6,64% respecte del 2006, tot i aquest lleuger augment suposaren el 24,09% (2006) i el 22,45% (2007) del pressupost total de la comunitat autònoma.

¹³ Font: BOIB 196 de 31 de desembre de 2005 i BOIB 188 de 30 de desembre de 2006.

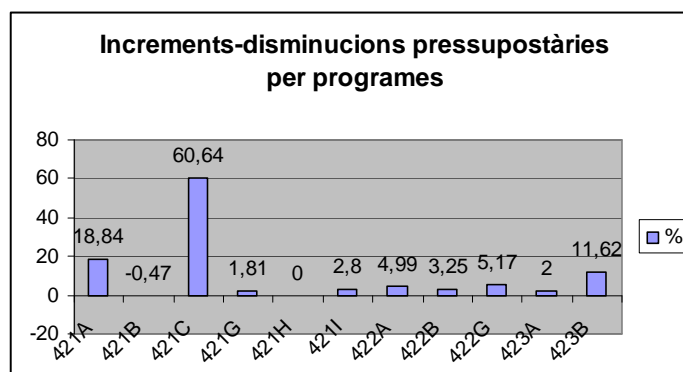
DESPESES DE LA CONSELLERIA D'EDUCACIÓ I CULTURA (PER PROGRAMES)¹⁴			
Programes		2006	2007
421A	Direcció i serveis generals	48.930.593	58.150.456
421B	Ordenació, innovació i formació del professorat	3.548.214	3.531.190
421C	Planificació educativa i règim de centres escolars	2.790.528	4.482.213
421G	Ordenació de la formació professional	3.464.576	3.527.250
421H	Inspecció educativa	766.876	766.922
421I	Gestió i nòmines del personal docent	1.555.827	1.599.386
422A	Educació pública	377.923.703	396.813.591
422B	Educació concertada	114.809.379	118.548.151
422G	Tecnologies de la informació i la comunicació	1.779.753	1.871.840
423A	Beques i ajuts	842.972	859.834
423B	Altres serveis	27.359.112	30.540.418

Les quantitats pressupostades en el capítol 1 de despeses de personal, van suposar el 62,41% (2006) i el 61,61% (2007) del total de la Conselleria d'Educació i Cultura.

Les pressupostades en el capítol 2 de despeses corrents en béns i serveis suposaren el 2,99% (2006) i el 3,34% (2007).

El capítol de transferències corrents suposà el 30,51% (2006) i el 30,34% (2007) dels pressupost total.

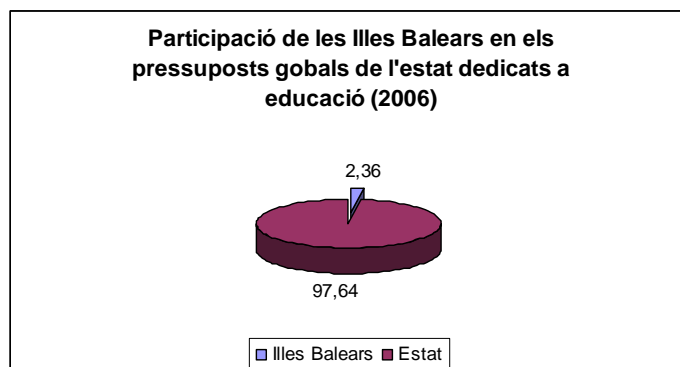
Comparant els increments pressupostaris dels exercicis 2006 i 2007, el capítol dedicat a despeses de personal augmentà d'un 4,87%, el de despeses corrents en béns i serveis d'un 18,64% i el de transferències corrents d'un 5,65%.

¹⁴ Font: BOIB 188 de 30 de desembre de 2006.

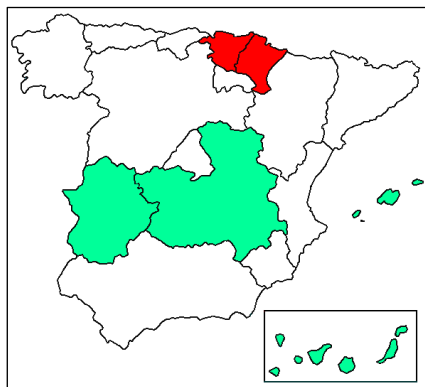
1.6.2 Comparativa amb la resta de l'estat.¹⁵

Els pressuposts de tot l'estat en educació, corresponents a l'exercici 2006, van apujar la quantitat de 27.708.296.000 euros, dels quals 654.056.233 correspongueren a la comunitat autònoma de les Illes Balears, el 2,36% del total.

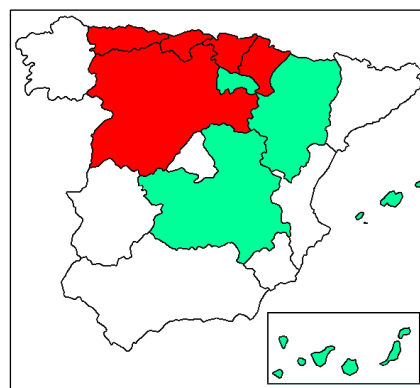
INVERSIÓ EN EDUCACIÓ PER HABITANT (€)	
Andalusia	604
Aragó	562
Astúries	541
Illes Balears	634
Canàries	639
Cantàbria	628
Castella i Lleó	610
Castella-La Manxa	661
Catalunya	579
Extremadura	675
Galícia	604
La Rioja	575
Madrid	524
Múrcia	615
Navarra	744
País Basc	822
València	531
Promig estatal	613

¹⁵ Elaboració pròpia a partir de les dades obtingudes a Estadísticas de la Educación en España 2006-2007. Datos avance. Ministerio de Educación y Ciencia.

Inversió en educació per habitant	
	< 700 €
	De 612 a 700 €
	> 612 €

DESPESA PÚBLICA EN EDUCACIÓ PER ALUMNE (€)		
	2004	2005
Andalusia	3.537	3.841
Aragó	4.277	4.532
Astúries	5.119	5.493
Illes Balears	4.391	4.705
Canàries	4.440	4.592
Cantàbria	4.717	5.035
Castella i Lleó	4.547	5.008
Castella-La Manxa	4.293	4.708
Catalunya	4.030	4.378
Extremadura	4.327	4.505
Galícia	4.614	5.036
Madrid	4.062	4.314
Múrcia	3.504	3.778
Navarra	5.541	5.614
País Basc	5.864	6.070
La Rioja	4.371	4.683
València	4.049	4.259
Promig	4.168	4.520

Despesa pública en educació per alumne.	
	< 5.000 €
	De 4.521 a 4.999 €
	> 4.520 €

D'acord amb aquestes dades estadístiques oficials obtingudes de "Indicadores de la Educación. Estadísticas de Educación del Ministerio de Educación, Política Social i Deporte", (Estadística del Gasto Público en Educación. Presupuesto liquidado. Oficina de Estadística del MEC), corresponents al 2004 i 2005, les Illes Balears augmentaren la seva aportació per alumne d'un 6.67% i es trobaven per sobre del promig estatal, tot i no arribar al nivell de comunitats autònomes que ultrapassaren els 5.000 € per alumne. No obstant això, hi ha altres estudis que no són coincidents amb les dades expressades, com a "La evolución de la financiación pública educativa en las comunidades autónomas españolas 2000-2004" de Juan Manuel Cabrera Sánchez, "Financiación educativa: Gasto público en educación no universitaria por alumno" de la Fundación Alternativas i, així mateix, a l'"Informe sobre el estado y situación del sistema educativo. Curso 2004/2005" del Consejo Escolar del Estado. Al primer informe es fixa una quantia de 3.103'96 € (2004) per alumne no universitari de les Illes

Balears; al segon 3.332 € per alumne a les Illes Balears i 3.448 € de promig de les comunitats autònomes; el tercer fixa per al curs 2004/05 un pressupost inicial de 551.616 € (2005) per a una població escolar de 147.909 alumnes, que dóna el resultat de 3.729 € per alumne a les Illes Balears.

EVOLUCIÓ DE LA DESPESA EN EDUCACIÓ NO UNIVERSITÀRIA EN RELACIÓ A LA DESPESA PÚBLICA TOTAL (1998-2005)¹⁶		
Any	% dels pressuposts de l'estat	Quota del % de les Illes Balears
1998	7.52	0.12
1999	7.86	0.14
2000	7.70	0.14
2001	7.67	0.15
2002	7.81	0.16
2003	7.84	0.16
2004	7.74	0.16
2005	7.87	0.16

El percentatge dels pressuposts en educació no universitària en el conjunt de l'estat ha oscil·lat entre el 7,52% (1998) i el 7,87% (2005). La quota corresponent a les Illes Balears ha anat augmentant del 1998 ençà, passant del 0,12% al 0,16%.

DESPESA EN EDUCACIÓ NO UNIVERSITÀRIA EN RELACIÓ A LA DESPESA PÚBLICA TOTAL (2005) I QUOTA DE PARTICIPACIÓ DE LES COMUNITATS AUTÒNOMES	
Andalusia	1,26
Aragó	0,20
Astúries	0,16
Illes Balears	0,16
Canàries	0,35
Cantàbria	0,09
Castella i Lleó	0,42
Castella-La Manxa	0,36
Catalunya	1,09
Extremadura	0,20
Galícia	0,44

¹⁶ Comença l'any 1998, quan el Govern de les Illes Balears assumí les competències en educació no universitària.

Madrid	0,83
Múrcia	0,22
Navarra	0,12
País Basc	0,48
La Rioja	0,05
València	0,73
% dels pressupost total de l'estat	7,87

EVOLUCIÓ DE LA DESPESA EN EDUCACIÓ NO UNIVERSITÀRIA EN RELACIÓ AL PIB DE L'ESTAT (1998-2005)¹⁷		
Any	PIB de l'estat	% que representen les Illes Balears
1998	3,04	0,05
1999	3,08	0,05
2000	3,00	0,05
2001	2,95	0,06
2002	3,02	0,06
2003	3,00	0,06
2004	3,00	0,06
2005	3,01	0,06

DESPESA EN EDUCACIÓ NO UNIVERSITÀRIA EN RELACIÓ AL PIB DE L'ESTAT (2005) I LA PARTICIPACIÓ DE LES COMUNITATS AUTÒNOMES	
Andalusia	0.48
Aragó	0.07
Astúries	0.06
Illes Balears	0.06
Canàries	0.13
Cantàbria	0.04
Castella i Lleó	0.16
Castella-La Manxa	0.14
Catalunya	0.42
Extremadura	0.07
Galícia	0.17
La Rioja	0.02

¹⁷ Comença l'any 1998, quan el Govern de les Illes Balears assumí les competències en educació no universitària.

Madrid	0.32
Múrcia	0.08
Navarra	0.05
País Basc	0.18
València	0.28
% dels pressuposts de l'estat	3.01

1.7 Conclusions.

1. Les Illes Balears estan constituïdes en comunitat autònoma uniprovincial, però aquesta unitat de denominació desdibuixa el fet que en realitat hi ha quatre territoris, que són les quatre illes més grans, entre les quals l'illa de Mallorca suposa les $\frac{3}{4}$ parts del territori total. Tot i això, respecte del total de l'estat, les Illes Balears sols representen l'1% del territori i el 2% de la població. Aquesta pluriinsularitat no sempre queda reflectida en l'estructura políticoadministrativa de l'administració central.

2. El fet insular de les Illes Balears no és únic sinó multiplicat per quatre, per la qual cosa les infraestructures que tenen altres comunitats autònomes uniprovincials com Navarra, Múrcia o Cantàbria no són ni poden ésser les mateixes que les nostres i, naturalment, les seves xarxes educatives no són comparables per la característica d'insularitat múltiple que presenten les Illes Balears,

3. Població: L'augment de la població en els darrers set anys ha estat al voltant del 23%, tot i que el creixement vegetatiu és baix. Per primera vegada la població de les Illes Balears ha ultrapassat el milió d'habitants, però la població envelleix progressivament. La densitat de població és alta -més de tres vegades el promig estatal- i el percentatge de població estrangera suposa quasi el doble de la mitjana estatal. Els onze municipis de més de 20.000 habitants concentren gairebé el 70% de la població total.

La població estrangera de les Illes Balears és el 18,45% de la població total, concentrada especialment en els municipis costaners de Mallorca, Eivissa i Formentera. La major part de la població estrangera és procedent de països de la Unió Europea, Centreamèrica i Sud-Amèrica.

4. Nivell d'estudis: El percentatge de persones analfabetes o sense estudis està per sota de la mitjana estatal, però també està per sota de la mitjana les que tenen estudis superiors, un dels problemes educatius més importants i crònics de les Illes Balears, on de sempre s'ha donat un important dèficit de títols universitaris.

5. Llengua catalana: La situació de la llengua catalana a les Illes Balears ha cristal·litzat en un bilingüisme unidireccional, de tal manera que, si bé la major part dels habitants entén ambdues llengües, el bilingüisme actiu sols és practicat pels catalanoparlants. Ha millorat el percentatge de persones que saben llegir i escriure en català, però l'ús social de la llengua no tan sols no avança sinó que en segons quins àmbits i municipis perd influència. Destaca el fet que la franja situada entre els 15 i els 29 anys és la que fa menys ús de la llengua, tot i ser la franja de major competència oral i escrita.

6. Economia: Fa dècades que el monocultiu de la indústria turística és la que aporta riquesa econòmica a les quatre illes, especialment a Mallorca i les Pitiüses. Els sectors de producció que més ocupació han donat són els de construcció i serveis, mentre que la indústria i el sector primari queden a molta distància i, llevat del cas de Menorca, són gairebé testimonials. L'índex d'atur era baix el 2007, la meitat del de l'estat, i el PIB estava gairebé al mateix nivell que el de la Unió Europea i per sota de l'estatal. El nivell de renda per càpita superava la mitjana estatal. Tot i que en euros el deute de la comunitat autònoma està per sota de la mitjana estatal, el percentatge que això suposa respecte del PIB és un dels més alts de tot l'estat, sols superat per València, Catalunya i Galícia.

7. Despesa en educació: Els pressuposts generals de la comunitat autònoma experimentaren, el 2007, una apujada del 6,25% respecte de l'exercici 2006, percentatge semblant a l'augment que experimentà la Conselleria d'Educació i Cultura en el seu pressupost, que va ser del 6,64%. Tanmateix és important assenyalar que els pressuposts de la Conselleria d'Educació i Cultura representaven el 24,09% dels pressuposts generals del 2006, mentre que representaren el 22,45% en els pressuposts del 2007. La despesa en educació per habitant és de 634 €, quantitat que està lleugerament per sobre de la mitjana estatal, ocupant el 6è. lloc entre les comunitats autònomes. La participació de les Illes Balears en educació va ser el 2005 del 0,16% respecte del total estatal, ocupant en aquest cas el 14è. lloc del total de comunitats autònomes.

1.8 Recomanacions.

1. Haurien de posar-se els mitjans necessaris per afavorir la integració de la població estrangera i facilitar la seva inserció laboral, educativa i social.

2. Augmentar el finançament de l'educació no universitària (que no hauria d'estar per sota del 6% del PIB), tenint en compte els fets insulars, l'augment de la població i l'augment de la població estrangera en edat d'escolarització obligatòria,

3. Les professions emergents han de menester professionals qualificats, per la qual cosa el sistema educatiu de les Illes Balears ha de donar resposta a les necessitats econòmiques i socials mitjançant la formació necessària, creant nous cicles formatius, estimulants la formació en determinades professions i orientant la població vers les noves qualificacions professionals.

4. Igualment, per tal de dotar la nostra societat dels professionals universitaris que ha de menester per al seu desenvolupament, ha de ser prioritari incentivar la formació universitària.

5. S'hauria de promoure un nou model socioeconòmic que no es fonamentàs en una oferta de treball precària que no precisi de qualificació professional perquè, tot i tenir la renda per càpita alta, les Illes Balears tenen una mitjana de sous i de pensions molt baixos que s'enfronten a un nivell de vida alt.

6. Posar a l'abast de tota la població escolar situada entre els 16 i els 21 anys, amb risc d'abandonament d'estudis o desescolaritzats, una oferta de programes de qualificació professional inicials amb la finalitat de facilitar la inserció laboral en una

activitat professional de manera qualificada, afavorint la seva formació i fomentant l'aprenentatge al llarg de la vida.

7. La formació professional de grau mitjà i superior ha de ser una prioritat que no pot permetre més demores, ja que la seva oferta i organització són insuficients i estan encarcerades.

8. L'índex de població adulta sense estudis (12,4% dones i 9,3% homes) és molt alt i més si tenim present la renda per càpita de les Illes Balears, i requereix per part de les administracions un esforç específic per reduir aquesta xifra.

9. L'estructura políticoadministrativa de la Conselleria d'Educació i Cultura està excessivament centralitzada i no respon a les característiques de la nostra comunitat autònoma. L'estructura hauria d'adaptar-se a la realitat plural que presenten Formentera, Menorca, Eivissa i Mallorca, per la qual cosa s'hauria de dur a terme un procés descentralitzador de tal manera que cadascuna de les illes assumís progressivament competències en gestió de matèria educativa.

10. A l'àmbit educatiu s'han de promoure programes específics d'acollida en els centres amb un percentatge alt d'alumnat nouvingut.

11. Augmentar notòriament els ajuts per a beques d'estudis, mobilitat i desplaçament a tots els nivells educatius –no universitaris i universitaris- pel fet de la insularitat.